



NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ
V TELČI

Magistrát města Jihlavy

Stavební úřad
Oddělení památkové péče
Masarykovo náměstí 1
586 28 JIHLAVA

Váš dopis čj. / ze dne: MMJ/SÚ/103164/2022 / 13. 6. 2022

Naše čj.: NPÚ-372/49752/2022

Vyřizuje: Mgr. Jiří Neubert / 778764463

Spisový znak: 820.1

Telč 29. 6. 2022

Městský dům, Masarykovo náměstí 642/24, Jihlava, nemovitá kulturní památka rej. č. ÚSKP 29050/7-4877, MPR Jihlava.

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Udržovací práce.

Příloha žádosti:

- PD: Revitalizace prostor OGV (2022-04, DSP) – Atelier Tsunami (Krtička, Šebestík).

Popis zamýšlených prací:

Galerie má specifické požadavky na charakter prostoru z hlediska architektonického pojetí. Výstavní prostor je pozadím pro umělecké dílo. Musí umět nabídnout nejrozličnějším formám expozic vhodné prostředí z hlediska osvětlení a klimatu, a nebude především rušivé při vnímání vystavovaného díla. Přesto se do popředí dostává samotná stavba. Jde o vstupní mázhaus a především středovou halu, která dává galerii specifický charakter vypovídající o dlouhé historii domu. Návrh tedy balancuje mezi vytvořením optimálního výstavního prostředí podle soudobých požadavků a zachováním výrazného charakteru budovy.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY NÁVRHU. NOVOTVAR princip kontrastu — ČERNÁ BARVA. Nově vkládané prvky jsou v černé barvě, a tedy dobře čitelné. Jde především o prvky mobiliáře, pokladní pult, sedací schody. Tímto navazujeme na dříve naznačený princip v budově na Komenského ulici. VÝRAZOVÁ JEDNODUCHOST - NEPESTRÁ PALETA BAREV. Volba barevnosti povrchů vychází z principu výrazové neutrality prostředí. Ve světlých odstínech jsou řešeny nové nášlapné vrstvy podlah, dveří, zábradlí. FIGURA — umění, POZADÍ architektura. Princip vyjadřující úlohy výstavních sálů vytvořit optimální prostředí pro prezentaci uměleckých děl.

PODLAHY. Ve společných prostorech se budou uplatňovat tři nové nášlapné vrstvy podlah. V přízemí (mázhauzu) v hale a na navazujících schodištích bude teraco. Bude ve velmi světlém odstínu šedé (s bílým cementem) s převahou bílého kameniva doplněné tmavými (šedými) kamínky (cca 15%). Sokl bude výšky 15 cm s fabionem. Dilatační spáry jsou uvažované z mosazných pásků (alternativně z hliníku). Specifický návrh dilatací je v prostoru mázhauzu, kde se je návrh inspirován tvarem kleneb. Ve většině výstavních sálů bude velmi světle šedá polyuretanová podlaha s matnou finální vrstvou. Podlaha bude bez soklu. Cílem je vytvořit neutrální prostředí, které bude vhodné pro nejrozličnější formy expozic. Dřevěná podlaha je navržena v jednom sále pro větší nabídku charakteru prostor. Konstrukce bude vícevrstvá, min. 3x přebrousitelná vrchní vrstva, materiál bělený dub bez suků a výrazné kresby. Povrchová úprava bude matný lak.

ZÁBRADLÍ. V hale na Masarykově náměstí je částečně zachováno stávající kované zábradlí z rekonstrukce v minulém století. Ovšem pro rušivý efekt v prostoru, kde se toto zábradlí dostává v průhledech i vícekrát za sebou, bude ponecháno jen na galeriích a schodech na ni a bude natřeno bílou barvou. Ve spodní části bude odstraněno a nahrazeno novými vloženými prvky. Zde je pro ukotvení prostoru a přerušení dlouhé linie zábradlí vložena černá stěna u schodiště vyrovnávajícího dvě podlahové úrovně haly a černé sedací schody. Dále budou v budově řešena madla a menší zábradlí, která jsou obvykle celokovová. Veškeré kovové prvky jsou v bílé barvě.

ZATEMNĚNÍ SÁLŮ. Ve všech výstavních sálech budou na celou stěnu (kromě sálů s klenbami) s okny umístěny průsvitné látkové rolety (šířka válce do 50 mm). Pro vybrané sály jsou pro zatemnění navrženy skládací interiérové okenice. Truhlářské provedení v bílé barvě, skládat se budou ke stěně, kde budou zajištěny podlahovou magnetickou záložkou,

DVEŘE/ZÁDVEŘÍ. Vybrané stávající dveře budou repasovány, přebroušeny a lakovány černou barvou. Kování bude nahrazeno novým v černé barvě. Do většiny sálů budou provedeny nové dvoukřídlé dveře v bílé barvě, která nahradí stávající jednokřídlé. Cílem je vytvořit dveře nerušící otevřeným křídlem ve výstavním sále. U hlavního vstupu bude nahrazeno stávající (do kleneb zasahující) zádveří novou konstrukcí. Je navržena černá hliníková sestava nezasahující do klenby s proskleným podhledem). Prosklené stěny jsou doplněny plnými dvoukřídlými dveřmi (bez profilace) s vertikálním madlem.

PANELÁŽ , PODHLED. Stávající paneláž — vložené stěny rozšiřující plochy pro umístování obrazů budou kvůli rekonstrukci podlah demontovány. V obdobných pozicích budou následně obnoveny. V sálech s dřevěným profilovaným podhledem budou tyto podhledy nahrazeny rovným SDK podhledem. V sále ve 2np budou instalovány kotvy ve stropě pro zavěšování exponátů běžně skryté revizními dvířky (200/200) v podhledu.

Konstrukční a materiálové řešení

Suterén

- Renovace a impregnace podlahy - kamenné dlažby
- Výměna zábradlí
- Nové osvětlení, audiovizuální technika, umístění odvlhčovače
- Nová sanační omítka v sále IGLOO
- instalace vnitřního stínění látkovými roletami
- instalace odvlhčovače

1.NP

- Renovace a impregnace podlahy - kamenné dlažby
- m.č. 103 — nový sádrokartonový podhled (kabelové rozvody) a obklad stěny u záchodů
- m.č. 104 dojde k odstranění stávající podhledu, který bude nahrazen novým sádrokartonovým podhledem

- Výměna podlahovin v m.č. 103, 106, 109, 110, 111 za lité teraco – postup vybourání stávající podlahoviny, obroušení povrchu, znivelování povrchu v tl. cca 1 cm následně provedení nového litého teraca
- zazdění prodejního okénka v zázemí recepce
- nově přidaná umyvadla do m.č. 109 a 110
- m.č. 101 – úprava dřevěného zádveří za nové hliníkové
- zadní vstupní vrata (zádveří) budou repasována
- výměna nebo repase vnitřních dveří
- nová vyrovnávací rampa v m.č. 106 – eliminace nízkého schodku
- okna výstavních sálů budou doplněna fólií s ochranou proti UV záření poškozující vystavené exponáty
- částečná oprava omítek v rozsahu cca 10% + 2 násobná kompletní výmalba
- instalace zvlhčovačů ve výstavních sálech
- v sálech, v exponovaných pozicích výměna otopných těles – jednoduchý plochý design

2.NP

- renovace a impregnace podlahy - kamenné dlažby
- výměna podlahovin v m.č. 205 za lité teraco
- centrální hala – odstranění zábradlí schodiště a úprava za nové ocelové – ve spolupráci s památkovou péčí. V rámci stavebních prací bude v centrální hale dbáno na ochraně stávajících omítek
- v sálech odstranění starých parket -> obroušení podkladní vrstvy, ověření mazaniny odtrhovými zkouškami -> případné vyrovnání podlahy samonivelační stěrkou v tl. cca 1cm a vytvoření nové polyuretanové stěrky m.č. 2.11, 2.02, 2.10
- ve výstavních sálech a dětském koutku m.č. 202, 211, 210 budou provedeny nové vnitřní dřevěné okenice pro zatemnění sálu
- nový sádkartonový podhled v m.č. 211
- okna výstavních sálů budou doplněna fólií s ochranou proti UV záření poškozující vystavené exponáty
- částečná oprava omítek v rozsahu cca 10% + 2 násobná kompletní výmalba
- instalace nových zvlhčovačů v sálech
- výstavní paneláž bude rozebrána (z důvodu instalace nových podlah) a následně opětovně instalována
- v sálech, v exponovaných pozicích výměna otopných těles – jednoduchý plochý design

3.NP

- renovace a impregnace podlahy - kamenné dlažby
 - nové ocelové zábradlí na schodišti
 - m.č. 3.12 nová dřevěná podlaha
 - m.č. 3.04, 3.03 – vybourání stávající podlahy, obroušení podkladní vrstvy, ověření mazaniny odtrhovými zkouškami -> případné vyrovnání podlahy samonivelační stěrkou v tl. cca 1cm a vytvoření nové polyuretanové stěrky
 - výměna vnitřních dveří
 - ve výstavních sálech m.č. 303, 304, 312 budou provedeny nové vnitřní dřevěné okenice
 - okna výstavních sálů budou doplněna fólií s ochranou proti UV záření poškozující vystavené exponáty
 - částečná oprava omítek v rozsahu cca 10% + 2 násobná kompletní výmalba
 - instalace nových zvlhčovačů v sálech
 - výstavní paneláž bude rozebrána (z důvodu instalace nových podlah) a následně opětovně instalována
 - v sálech, v exponovaných pozicích výměna otopných těles – jednoduchý plochý design
- Výměna svítidel – ve výstavních sálech a na chodbách pro veřejnost bude provedena výměna svítidel, cílem je instalovat úspornější s modernějším technickým i designovým řešením.

Modernizace zabezpečení – v celém objektu bude provedena modernizace prvků zabezpečení budovy včetně kamerového systému.

Charakteristika věci / objektu / území:

Městský dům je nemovitou kulturní památkou evidovanou v ÚSKP a nachází se na území historického jádra města Jihlavy prohlášeného Ministerstvem kultury ČR, č. j. 7. 292/82-II/2 ze dne 29. 3. 1982 za městskou památkovou rezervaci. Objekt slouží od 60. let k expozicím Oblastní galerie Vysočiny.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Jedná se o dva renesanční domy spojené v 19. století do jednoho. Při obnově v 60. letech byla obnovena dispozice renesanční patrové síně včetně restaurovaných maleb a stylově přizpůsobených uměleckořemeslných doplňků. Jedná se o stěžejní součást MPR.

Dosavadní stav projednání:

Návrh byl opakovaně konzultován se zástupci MMJ, zástupcem vlastníka a projektantem.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené práce **budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:**

1. **Nové dveře budou dřevěné konstrukce. Před realizací bude zástupcům státní památkové péče k písemnému odsouhlasení předloženy výkresy výrobní dokumentace.**
2. **Před realizací bude zástupcům státní památkové péče předložena výrobní dokumentace zádveří a zábradlí k písemnému odsouhlasení.**
3. **Budou odstraněny pouze omítky degradované nebo jinak znehodnocené nebo nevhodnotné. Nové omítky budou na historických konstrukcích vápenné, povrchové zpracování plynule naváže na plochy ponechávaných omítek, nebude užito dodatečných armovacích prvků jako např. sítí nebo rohových lišt. Finální nátěr bude na vápenné bázi. Sanační omítky v 1PP budou na vápenné bázi a budou hydrofilní.**
4. **V případě, že by mělo být nějak nakládáno, nebo by i měly být povrchově upravovány uměleckořemeslné kamenné prvky (portály, konzoly), bude předem vypracován restaurátorský záměr, který bude předložen v rámci samostatného správního řízení orgánu státní památkové péče.**

Zdůvodnění:

Předmětný objekt je nemovitou kulturní památkou evidovanou v ÚSKP a nachází se na území historického jádra města Jihlavy, prohlášené Ministerstvem kultury ČR, č. j. 7. 292/82-II/2 ze dne 29. 3. 1982 za městskou památkovou rezervaci, a proto je nutné postupovat dle platné legislativy zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

Zákon o památkové péči mimo jiné uvádí, že *veškeré úpravy nemovitých kulturních památek musí být provedeny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, přiměřenému společenskému využití a k dalšímu zhodnocování jejich výtvarných a dokumentárních funkcí.*

Výnos ministerstva kultury o prohlášení historického jádra města Jihlavy za památkovou rezervaci mimo jiné v čl. 2, odst. 1 říká, že:

- a) veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů musí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich hmotné podstaty, k jejich přiměřenému využití a dalšímu zhodnocování jejich výtvarných a dokumentárních funkcí*
- b) úpravy terénní i sadové, stavby dopravní, vodohospodářské, energetické i podzemní a inženýrské sítě musí být prováděny s ohledem na památkovou hodnotu objektů a území,*
- c) při nové výstavbě a při vnějších úpravách nechráněných objektů je třeba dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a jejich souborů, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu i prostředí a dotvářet jejich celky přiměřenými prostředky současné architektonické tvorby*
- d) všechny úpravy městských interiérů, zejména úpravy fasád, povrchu komunikací, veřejné osvětlení i reklamní zařízení, musí být v souladu s historickým prostředím rezervace,*
- e) stavebně technické práce musí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů, zároveň s odstraňováním nevhodné vnitroblokové zástavby*

Záměr vystihuje snahu o přizpůsobení expozičních prostorů soudobým požadavkům. Současně se předpokládá přehodnocení řemeslného a materiálového výrazu celku, který však pochází z poslední obnovy v 60. letech, kdy byl celý dům náročně přestavěn a přizpůsoben tehdejšími požadavkům galerijního provozu.

Ad 1. Přípomínka sleduje zájem na zachování tradiční materiální podstaty výplňových prvků uplatňujících se v historickém prostředí renesančního domu. Z předložené dokumentace jsou dveře řešeny pouze v obecnosti.

Ad 2. Zábradlí je z předložené dokumentace odvoditelné jen v obecnosti. Požadavek směřuje k doplnění a odsouhlasení před zadáním prvku do výroby.

Ad 3. Z hlediska památkové péče chráníme maximum historické materiálové substance a zároveň sledujeme celkovou věrohodnost historického ztvárnění a architektonickou hodnotu stylové stavby. Na objektu nelze vyloučit dochování historického souvrství. Tradičně docházelo k opravám většinou jen lokalizovaně, celoplošné revize byly výjimečné. Vápenné malty a nátěry představují dodnes pro své technické vlastnosti, způsob stárnutí i vzhled spolehlivé a nenahraditelné prostředky povrchové ochrany a úpravy historických zděných konstrukcí. Vápenné omítky korespondují s požadavky památkové péče na zachování řemeslné a materiální kontinuity. Užití novodobých pomůcek jako jsou například perlinky či rohové lišty je obecně nevhodné a na vzhledu stavby by se jejich užití nutně dříve či později cizorodě promítlo. Užití hydrofilních omítek odpovídá zájmu památkové péče na zachování maximální a dlouhodobě spolehlivé a předvídatelné prostupnosti pro vlhkost ze zdiva.

Ad 4. Uměleckořemeslná povaha těchto prvků předpokládá užití restaurátorského postupu. Předmětné součásti náleží k nejhodnotnějším a nejnáročnějším prvkům fasády

domu. Péče o tyto prvky vyžaduje nejen volbu k historické substanci šetrných materiálů, ale technicky precizní provedení a umělecky vyspělý přístup. Předmět prací spadá proto do kategorie restaurování, které předpokládá provedení oprávněnou osobou dle § 14 a), anebo b) památkového zákona ve znění pozdějších předpisů, tedy například držitelem povolení MK ČR pro restaurování.

Žádné jiné úpravy, které nebyly předmětem tohoto řízení, nebudou prováděny bez předchozího souhlasného stanoviska výkonného orgánu státní památkové péče. Toto vyjádření nenahrazuje Závazné stanovisko/Rozhodnutí Magistrátu města Jihlava, stavební úřad, oddělení památkové péče.

Dovolujeme si Vás požádat o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

S pozdravem

MgA. Jan Klimeš, Ph.D.

vedoucí odboru péče o památkový fond

Přílohy

Stávající stav



















Archivní dokumentace (1961 a po dokončení obnovy)



580



579



578



577





